Parlaimint na hEorpa
2019-2024

An Coiste um Iascach

2022/0195(COD)

26.5.2023

TUAIRIM

ón gCoiste um Iascach

chuig an gCoiste um an gComhshaol, um Shláinte Phoiblí agus um Shábháilteacht Bia

ar an togra le haghaidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le hathchóiriú an dúlra
(COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD))

Rapóirtéir don tuairim: Caroline Roose

(*) Coiste comhlachaithe – Riail 57 de na Rialacha Nós Imeachta

PA_Legrej

RÉASÚNÚ GEARR

In 2019, tugadh rabhadh domhanda ar an Ardán Idir-Rialtasach ar Sheirbhísí Bithéagsúlachta agus Éiceachórais (IPBES): 'Tá meath ag teacht ar an dúlra ar ráta nach bhfacthas a leithéid riamh roimhe seo i stair an duine agus tá an ráta díothaithe speiceas ag géarú, rud is cúis le héifeachtaí tromchúiseacha ar dhaoine ar fud an domhain[1].' Ach léiríodh sa tuarascáil sin freisin nach raibh sé ródhéanach gníomhú, ach gníomhú go tapa chun an dúlra a chaomhnú agus a athbhunú.

Leagadh béim i dTuarascáil 2019 ón nGníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil dar teideal *Marine messages II* [Teachtaireachtaí Muirí II][2] ar an ngéarghá atá le gníomhaíocht a dhéanamh chun éiceachórais mhuirí a athchóiriú, lena n-áirítear athléimneacht in aghaidh an athraithe aeráide a mhéadú agus deireadh a chur le cailliúint na bithéagsúlachta. I dTuarascáil Speisialta 2020 ó Chúirt Iniúchóirí na hEorpa, *Marine environment: EU protection is wide but not deep* [An Mhuirthimpeallacht: tá cosaint AE fairsing gan a bheith domhain][3], rinneadh athbhreithniú ar reachtaíocht a bhí ann cheana agus léiríodh 'nach raibh téarnamh éiceachóras agus gnáthóg suntasach mar thoradh ar rialacha cosanta an Aontais'.

Thángthas ar an gconclúid sa mheastóireacht ar Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais go dtí 2020 nár bhain an tAontas amach an sprioc 15 % ar a laghad d'éiceachórais dhíghrádaithe a athbhunú faoi 2020. Dá bhrí sin, is loighciúil é athchóiriú an éiceachórais a bheith ar cheann de thosaíochtaí Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais go dtí 2030.

Leis an rialachán atá beartaithe, ceadaítear an cur chuige a athrú. Mar a d'iarr an Pharlaimint, leagtar amach ann roinnt spriocanna ceangailteacha maidir le hathchóiriú éiceachórais. Beidh ar na Ballstáit na spriocanna sin a chomhlíonadh trí phleananna náisiúnta maidir le hathchóiriú an dúlra a bhunú, rud a chiallódh go bhféadfadh an cur chun feidhme a bheith chomh gar agus is féidir do na limistéir lena mbaineann.

Baineann Airteagal 5 den togra go díreach le héiceachórais mhuirí agus, dá bhrí sin, le hearnáil an iascaigh. Roghnaigh an Rapóirtéir gan aghaidh a thabhairt sa dréacht-tuairim seo ar Airteagail 4 agus Airteagail 6 go 10, a bhaineann le héiceachórais eile. Ba cheart a thabhairt faoi deara, áfach, gur dócha go mbeidh tionchar dearfach ag athchóiriú na n-éiceachóras sin (éiceachórais chósta, sruthchúrsaí) ar iascaigh mhuirí, mar shampla trí dheireadh a chur le truailliú a mbíonn tionchar aige ar éiceachórais mhuirí nó trí láithreacha sceite agus plandlanna a athchóiriú in áiteanna a síolraíonn speicis mhuirí áirithe.

Tá athchóiriú na n-éiceachóras muirí fite fuaite le cuspóirí an Chomhbheartais Iascaigh (CBI). Gan éiceachórais a bheith i riocht maith, ní féidir líon sláintiúil iasc a bheith ann agus, dá bhrí

---

[1] IPBES, 2019: *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* [Tuarascáil mheasúnachta dhomhanda ar sheirbhísí bithéagsúlachta agus éiceachórais ón Ardán Idir-Rialtasach maidir le Beartas Eolaíochta um Sheirbhísí Bithéagsúlachta agus Éiceachórais].

[2] Tuarascáil Uimh. 17/2019 ón nGníomhaireacht Eorpach Comhshaoil: *Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach*. [Teachtaireachtaí Muirí II: An cúrsa a stiúradh i dtreo farraigí glana sláintiúla agus táirgiúla trí chur chuige bunaithe ar éiceachóras a chur chun feidhme].

[3] Tuarascáil Speisialta 26/2020 ó Chúirt Iniúchóirí na hEorpa: *Marine environment: EU protection is wide but not deep* [An Mhuirthimpeallacht: tá cosaint AE fairsing gan a bheith domhain].

sin, ní féidir aon ghníomhaíocht iascaireachta a dhéanamh. Tá ról lárnach ag athchóiriú na n-éiceachóras muirí díghrádaithe in inbhuanaitheacht fhadtéarmach na ngníomhaíochtaí iascaireachta. Tá sé ag teacht go hiomlán le coincheap an bhainistithe iascaigh bunaithe ar éiceachórais faoi CBI.

Beidh gá le bearta um chosaint spásúil a chur chun feidhme chun éiceachórais a athchóiriú. Léiríodh i staidéar a rinne Roinn Beartais Pharlaimint na hEorpa um na Beartais Struchtúracha agus Chomhtháthaithe le déanaí maidir le costais agus tairbhí na mbeart um chosaint spásúil mar uirlisí le haghaidh bainistiú iascaigh[4] go bhfuil buntáiste eacnamaíoch ag baint le tabhairt isteach na mbeart sin d'earnálacha an iascaigh agus an dobharshaothraithe, go bhfágann siad gur féidir gabhálacha a chobhsú in áiteanna ina bhfuil siad ag laghdú, agus go mbíonn cruthú post agus ioncam méadaithe d'iascairí ar mionscála ag gabháil leo.

Dá bhrí sin, tacaíonn an Rapóirtéir le cur chuige ginearálta an togra le haghaidh rialacháin agus is mian léi aird a tharraingt ar cheithre phointe go háirithe.

Spriocanna an athchóirithe

Leagtar amach sa togra le haghaidh rialacháin spriocanna don réimse a bhfuil bearta athchóirithe le cur i bhfeidhm ina leith. Cé go bhfuil sé de bhuntáiste ag na spriocanna sin atá bunaithe ar acmhainní gur féidir iad a thomhas go héasca, ní mór spriocanna atá bunaithe ar thorthaí a bheith ag gabháil leo. Ar bhonn na rún ón bParlaimint, moltaí ón Aontas Idirnáisiúnta um Chaomhnú an Dúlra agus Acmhainní Nádúrtha (IUCN) agus Straitéis Bhithéagsúlachta AE, molann an Rapóirtéir spriocanna chun 30 % ar a laghad d'éiceachórais mhuirí dhíghrádaithe a athchóiriú faoi 2030, 60 % faoi 2040 agus 90 % faoi 2050. Chun na spriocanna sin atá bunaithe ar thorthaí a bhaint amach, molann an Rapóirtéir freisin na spriocanna bunaithe ar acmhainní a mhéadú.

Bearta a chur chun feidhme chun éiceachórais mhuirí a athchóiriú

Ní hionann athchóiriú éiceachóras muirí agus athchóiriú cineálacha eile éiceachóras mar gheall ar chineál trasnáisiúnta na n-éiceachóras muirí. Foráiltear sa Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh go bhfuil inniúlacht eisiach ag an Aontas i réimse chaomhnú acmhainní bitheolaíocha na mara. Cé go mbeidh na Ballstáit in ann na bearta is gá a ghlacadh ar an leibhéal náisiúnta chun a bpleananna náisiúnta athchóirithe a chur chun feidhme d'éiceachórais eile, is annamh a bheidh sé sin indéanta le haghaidh éiceachórais mhuirí.

Roghnaigh an Coimisiún glacadh beart athchóirithe a bhunú ar uirlisí CBI atá ann cheana, go háirithe Airteagail 11 agus 18 de bhunrialachán CBI (Rialachán (AE) Uimh. 1380/2013).

Fágann na sásraí atá i bhfeidhm faoi CBI, maidir le gach Ballstát a bhfuil leas aige i mbainistiú gníomhaíochtaí iascaireachta a ndéantar difear dóibh leis an mbeart, nach mór don Bhallstát sin aontú leis an mbeart sin. Mar gheall ar an gceanglas comhaontachta sin, is casta na bearta is gá a ghlacadh. Léirigh Cúirt Iniúchóirí na hEorpa in 2020, ar feadh tréimhse 7 mbliana, nár éirigh leis an nós imeachta sin ach i líon an-bheag cásanna.

[4] *Costs and benefits of spatial protection measures as tools for fisheries management* [Costais agus tairbhí na mbeart um chosaint spásúil mar uirlisí le haghaidh bainistiú iascaigh], PE 733.087 - Iúil 2022

Dá bhrí sin, is fíorbhaolach nach mbeidh na Ballstáit a bhfuil bearta caomhnaithe curtha san áireamh acu ina bpleananna náisiúnta athchóirithe in ann iad a chur chun feidhme má chuireann Ballstát eile ina gcoinne. D'fhéadfaí bac a chur ar na bearta is gá chun na cuspóirí a leagtar amach sa Rialachán a bhaint amach.

Chun an cás sin a sheachaint, ba cheart comhar idir na Ballstáit a spreagadh agus a bpleananna náisiúnta um athchóiriú á n-ullmhú acu. Ba cheart go bhféadfadh na Ballstáit moltaí comhpháirteacha a thíolacadh ag an am céanna leis an dréachtphlean um athchóiriú. A luaithe a ghlacfar an plean deiridh um athchóiriú, ba cheart sprioc-am 12 mhí a leagan síos do na Ballstáit chun moltaí comhpháirteacha a thíolacadh mura bhfuil siad glactha cheana féin. Ar deireadh, i gcás bac a bheith ann, ba cheart go mbeadh an Coimisiún Eorpach in ann leas a bhaint as an nós imeachta práinne dá bhforáiltear i mbunrialachán CBI.

Speicis ar gá a ngnáthóg a athchóiriú

Tá thart ar 20 speiceas sa liosta de speiceas ar gá a ngnáthóg a athchóiriú (Iarscríbhinn 3) agus tá roinnt mhaith easnamh ann. Measann an Rapóirtéir gur cheart an liosta a leathnú chun na speicis bhreise sin a chumhdach trí speicis a chur leis a dhéantar a aicmiú mar speicis atá i mbaol criticiúil nó atá i mbaol de réir chatagóirí IUCN, chomh maith le speicis tráchtála a gcuirfeadh athchóiriú a ngnáthóg feabhas ar stádas na stoc sin agus a rachadh chun tairbhe d'iascairí san fhadtéarma.

Trédhearcacht agus rannpháirtíocht na ngeallsealbhóirí

Beidh cur chun feidhme rathúil an Rialacháin seo ag brath go mór ar thiomantas na bpobal áitiúil, go háirithe tiomantas na n-iascairí, d'athchóiriú na n-éiceachóras muirí. Measann an Rapóirtéir gur cheart na forálacha maidir le comhairliúchán le geallsealbhóirí agus trédhearcacht atá sa togra le haghaidh rialacháin a neartú. Tá sé inmhianaithe freisin nuashonrú níos minice a dhéanamh ar na pleananna náisiúnta um athchóiriú chun a bheith in ann na sonraí agus na measúnuithe a bheidh ar fáil a chur san áireamh a luaithe is féidir.

Iarrann an Coiste um Iascach ar an gCoiste um an gComhshaol, um Shláinte Phoiblí agus um Shábháilteacht Bia, mar an coiste atá freagrach, a mholadh go ndiúltófaí an togra ón gCoimisiún.

NÓS IMEACHTA – AN COISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

Teideal	Athchóiriú an dúlra
Tagairtí	COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD)
An Coiste freagrach Dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	ENVI 4.7.2022
Tuairim ó Dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	PECH 4.7.2022
Coistí comhlachaithe - dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	24.11.2022
Rapóirtéir don tuairim Dáta an cheapacháin	Caroline Roose 15.9.2022
Pléite sa choiste	30.11.2022 24.1.2023
Dáta an ghlactha	24.5.2023
Toradh na vótála críochnaithí	+: 15 –: 13 0: 0
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin
Comhaltaí ionaid faoi Riail 209(7) a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace

VÓTÁIL CHRÍOCHNAITHEACH LE GLAO ROLLA SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

15	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Marco Campomenosi, France Jamet, Gilles Lebreton
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Renew	Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema

13	-
NI	Marc Tarabella
Renew	Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
The Left	Clare Daly, Mick Wallace
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose

0	0

Eochair do na siombailí a úsáidtear:
+ : i bhfabhar
- : i gcoinne
0 : staonadh